

Luxembourg, 13. Mai 2020

Pressemelding 04/2020

Dom i sak E-4/19 *Campbell mot Den norske stat v/Utlendingsnemda (UNE)*

RETT TIL OPPHOLD FOR FAMILIEMEDLEMMER SOM ER TREDJELANDBORGERE

EFTA-domstolen ga i dag en rådgivende uttalelse som svar på spørsmål fra Norges Høyesterett om tolkningen av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/38/EF av 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium («direktivet»), i lys av EFTA-domstolens tidligere avgjørelse i sak E-28/15 *Jabbi*, Sml. 2016, s. 575.

Saken gjaldt et søksmål fra Campbell mot Den norske staten om oppholdsrett i Norge som familiemedlem til en EØS-borger. Campbell, en canadisk statsborger, har vært gift med Gjengaar, en norsk statsborger, siden juni 2012. Campbell hadde først søkt om familiegjening med Gjengaar i Norge i 2012. Etter at søknaden ble avslått, flyttet paret til Sverige. Gjengaar begynte senere å jobbe skift ombord på Hurtigrutens skip i Norge i turnus med tre uker ombord og tre uker fri. I friperiodene reiste Gjengaar tilbake til Sverige, men hun oppholdt seg også tidvis i Norge og fra tid til annen på ferie i andre land. I januar 2014 meldte Gjengaar flytting tilbake til Norge.

Den 5. juni 2014 søkte Campbell om oppholdsrett i Norge som familiemedlem til en EØS-borger. Utlendingsdirektoratet avslo søknaden 23. september 2014 og traff samtidig vedtak om at Campbell skulle bortvises fra Norge. Etter en administrativ klagebehandling ble saken brakt inn for domstolene. Ved anke forela Norges Høyesterett tre spørsmål til EFTA-domstolen om tolkningen av artikkel 7 nr. 1 bokstav b sammenholdt med artikkel 7 nr. 2 i Direktivet.

EFTA-domstolen fant at det av hensyn til målet om samarbeid etter artikkel 34 i avtalen om et overvåkingsorgan og en domstol, var nødvendig å se på EØS-avtalen artikkel 28 om arbeidstakers rett til fri bevegelighet, slik faktum er presenter for EFTA-domstolen. EFTA-domstolen uttalte at en avledet rett til opphold i en EØS-borgers hjemstat for nevnte borgers familiemedlem som er tredjelandsborger, vil foreligge når oppholdet i den andre EØS-stat har vært tilstrekkelig reelt til at vedkommende arbeidstaker har kunnet etablere eller styrke familielivet der.

Ved det første spørsmål ble EFTA-domstolen spurt om direktivet i lys av nyere rettspraksis fra Den europeiske unions domstol og homogenitetsprinsippet, får analogisk anvendelse på en situasjon der en EØS-borger returnerer til hjemstaten sammen med et familiemedlem. EFTA-domstolen kom til at EØS-retten ikke har endret seg siden *Jabbi*, og den fant dermed ingen grunn til å fravike forståelsen av homogenitet og effektivitet som er lagt til grunn i den tidligere avgjørelse. Når det gjelder en EØS-borger som ikke har utøvd økonomisk virksomhet, fant EFTA-domstolen at artikkel 7 nr. 1 bokstav b og nr. 2 kommer til anvendelse i en situasjon der EØS-borgeren returnerer til hjemstaten sammen med et familiemedlem, slik som en ektefelle, som er borger av et tredjeland.

Ved det andre og tredje spørsmål ble EFTA-domstolen bedt om veiledning om ordene «sammenhengende» og «reelt opphold», og den innbyrdes forbindelse mellom reelt opphold og misbruk av rettigheter. EFTA-domstolen kom til at ethvert opphold etter og i samsvar med direktivet artikkel 7 nr. 1 og 2 for en EØS-borger i en annen EØS-stat enn den han er borger av, der EØS-borgeren har etablert eller styrket familielivet med en tredjelandsborger, etablerer en avledet rett til opphold for tredjelandsborgeren når EØS-borgeren vender tilbake til sin hjemstat. Begrepet opphold må forstås slik at det tillates fravær av rimelig varighet, som kan være arbeidsrelaterte eller ikke, og som med hensyn til varighet ikke er i strid og uforenlig med reelt opphold. Dette berører ikke direktivet artikkel 35. At en EØS-borger bevisst setter seg i en situasjon som gir rett til opphold i en annen EØS-stat, utgjør ikke i seg selv en tilstrekkelig grunn for å anta at det foreligger misbruk.

Avgjørelsen er tilgjengelig i fulltekst på internett, se www.eftacourt.int.

Pressemeldingen er et uoffisielt dokument og er ikke bindende for EFTA-domstolen.